

Принцип таємного голосування як одна із складових демократичного інституту виборів в Україні

Микола Бучин

Кафедра політології, Національний університет “Львівська політехніка”, УКРАЇНА, м.Львів, вул.С.Бандери, 12, E-mail: buchyn@ukr.net

The important of a democratic principle of secret ballot is analyzed in this article. Author also developed the level of observance of a democratic principle of secret ballot during electoral practice in Ukraine.

Ключові слова— democratic principles of election, secret ballot, electoral campaign.

На відміну від попередніх епох, на сучасному етапі вибори виступають одним з основних механізмів формування органів влади в демократичних країнах. Однак для того, щоб в державі вибори виступали формою реалізації народного суверенітету, потрібно, щоб вони відбувалися на основі демократичних принципів – засад, на основі яких здійснюється виборчий процес і відповідно до змісту яких вибори є реальним волевиявленням громадян. Виборча практика України показує, що деякі демократичні принципи виборів систематично порушуються, що робить наше дослідження доволі актуальним.

Одним з важливих демократичних принципів виборів, від дотримання якого в значній мірі залежить демократичний характер виборчого процесу, виступає принцип таємного голосування. Згідно даного принципу передбачається недопустимість будь-якого нагляду і контролю за волевиявленням виборців, реальна свобода акту голосування. Тому будь-яка спроба порушити принцип таємного голосування має на меті здійснення впливу на процес волевиявлення виборців і спотворення його результатів.

В період формування первісних демократій поширеним було відкрите голосування (шляхом підняття рук, криком та ін.). Однак відкрите голосування дає змогу контролювати, спрямовуючи подачу голосів виборців тими, від кого вони якимось чином залежать. Тому воно може бути виправданим тільки у випадку, коли виборець не буде боятися за свою долю через результат голосування. Запровадження таємного голосування на сучасному етапі дає змогу уникнути цього.

Принцип таємного голосування також передбачає заборону у будь-якому випадку вимагати від виборця інформацію про те, як голосував він чи інші виборці, за винятком ситуації, коли виборець сам бажає повідомити про це.

Для дотримання принципу таємного голосування законодавством різних країн передбачено організацію ряду його складових умов. Так, виборець повинен голосувати особисто, голосування за інших осіб є забороненим. Сам акт голосування повинен відбуватися у спеціальній кабінці чи кімнаті для таємного голосування, присутність інших осіб у цьому приміщенні разом з виборцем забороняється. Виняток становлять випадки, коли виборець внаслідок

фізичних вад не може самостійно здійснити акт волевиявлення. В такому разі за згодою відповідної виборчої комісії виборцю можуть допомогти інші особи, які не є особисто зацікавленими у перемозі певного суб'єкта виборчого процесу. Крім того, член виборчої комісії чи спостерігач повинен позбавлятися своїх прав на виборчій дільниці у випадку намагання порушити таємницю голосування.

Також особливості виборчого бюлетеня (спеціальної машини для голосування) повинні виключати можливість встановлення результату волевиявлення конкретного виборця. Крім того, дотримання принципу таємного голосування передбачає встановлення законодавством відповідальності осіб, що порушили таємницю голосування.

Варто також наголосити на тому, що для дотримання принципу таємного голосування необхідне належне матеріально-технічне забезпечення процесу гоосування. Зокрема, приміщення для голосування за розмірами повинно бути відповідним кількості виборців конкретної виборчої дільниці. Крім того, виборча дільниця повинна бути обладнана достатньою кількістю кабінки для голосування. В іншому випадку це або гальмуватиме процес голосування і не дозволить всім громадянам здійснити процес волевиявлення, або призведе до порушення таємниці голосування.

На сучасному етапі відкриті вибори застосовуються дуже рідко. Вони можуть функціонувати в деяких країнах (КНР та ін.) для формування місцевих представницьких органів влади.

У виборчій практиці України вперше масштабне порушення принципу таємного голосування можна було спостерігати під час парламентських виборів 2002 р. Так, деякі виборчі дільниці були настільки малими, що складалося враження про те, що це було спеціально сплановано. Тим більше, що інколи поруч були вільними просторі приміщення. Через це виборці у багатьох випадках були змушені голосувати за межами кабінки (на підвіконні, стільцях, навіть на вулиці). Комітет виборців України зазначав, що таємність голосування масово порушувалась, що створювало умови для контролю і впливу на волевиявлення виборців.

Масштабні фальсифікації під час президентської виборчої кампанії 2004 р. стосувались також і порушення принципу таємного голосування. Зокрема, яскравим прикладом цього може служити контроль волевиявлення студентів Сумського національного університету з боку ректора цього вищого навчального закладу.

Хоч після «помаранчевої революції» рівень правопорушень під час виборчих кампаній суттєво знизився, все ж проблема дотримання принципу

таємного голосування в певній мірі залишається актуальною. Це пояснюється тим, що багато виборчих дільниць не відповідає необхідним стандартам за розмірами, кількістю кабінок для голосування та ін. Тому часто виборці голосують поза межами кабінок для голосування, що є свідченням прямого порушення принципу таємного голосування.

Підсумовуючи, варто зазначити, що в Україні, яка знаходиться на шляху переходу від тоталітарного комуністичного режиму до демократії, важливим фактором, що дозволяє забезпечити таємність голосування, є чітке законодавче регулювання цих моментів у відповідності до загальноприйнятих норм міжнародного права, а також встановлення відповідальності осіб, що порушують принцип таємності виборів.

References

- [1] *Виборче право України. Навчальний посібник* / За ред. В.Погорілко, М.Ставнійчук. – К.: Парламентське видавництво, 2003. – 383 с.
- [2] Звіт про результати спостережень КВУ за ходом голосування та підрахунку голосів. URL:<http://www.polit.com.ua/?cgid=5&PHPSESSID=64a743247c270492628fd665ba2ef44d&mpid=9®id=637&spoid=2&offs=20&poid=2&id=998>.
- [3] Ильинская И. Избирательное право и избирательный процесс. URL: http://www.slonparty.ru/persons/pers_pages/ilyinsk/Philosophy/electoral_right.html
- [4] *Основи конституційного права України: Підручник* / За ред. В.В. Копейчикова. – К.: Юрінком Інтер, 2000. – 288 с.
- [5] Скрипкина Ж. Избирательные системы и технологии: Учеб. пособие. – М.: Вузовский учебник, 2006. – 174 с.
- [6] *Словник-довідник політологічних термінів* / За ред. М.Гетьманчука, П.Ткачука. – Львів: Військовий інститут Національного університету «Львівська політехніка», 2006. – 228 с.
- [7] Старинец Д. Избирательные системы, избирательное право. URL: <http://www.revolution.allbest.ru/law/00002609.html>

Україна в зовнішньо-політичних стратегіях урядів Федеральних Канцлерів Німеччини Г.Шредера та А.Меркель: порівняльний аналіз

Євген Герасимов

Кафедра Міжнародної Інформації, Національний університет «Львівська Політехніка», Україна, м.Львів, вул.С.Бандери, 12

Abstract- I will show you in short form the foreign policy of both germans governments, their programs and strategys.

Ключові слова – Federal Chancellor Angela Merkel, Federal Chancellor Gerhart Schröder, foreign policy of german governments to Ukraine

I. Вступ

Серед найактивніших партнерів України є об'єднана Німеччина, її геополітична роль визначається не лише високими і сталими темпами економічного зростання, а, насамперед, стабільним фінансовим становищем.

Німеччина посідає вигідну стратегічну позицію "перехрестя" Європи і є одним із промислових та фінансових гігантів світу. Вона здійснює активну інвестиційну політику.

Німецькі політики "нової хвилі" дотримуються традиційних постулатів вітчизняної дипломатії, вважають Австрію, Чехію, Хорватію, Словенію, а також Україну та Росію сферою свого впливу. Важливу роль вони відводять нашій країні, беручи до уваги її гео економічний потенціал і зростаючу зовнішньополітичну роль як однієї з великих держав Європи. В цих стратегічних розрахунках Україні належить не останнє місце у системі протидії Росії і, водночас, як її партнеру.

Німеччина однією з перших 26 грудня 1991 р. визнала незалежність України; 17 січня 1992 р. між

двома державами були встановлені дипломатичні відносини. Через місяць, 17 лютого, посол ФРН у Києві фон Бассевітц вручив вірчі грамоти і став першим послом іноземної держави в Україні, а 16 березня 1992 р. офіційно розпочало роботу посольство України в Бонні...

II Відносини канцлера Г. Шредера та України

Політичні відносини Важливою складовою двосторонніх відносин є контакти на вищому рівні. З 1998 р. у практику увійшли щорічні консультації на вищому рівні. 8-9 липня 1999 р. у Києві пройшли другі українсько-німецькі консультації під головуванням Президента України Л.Д. Кучми та Федерального канцлера Німеччини Г.Шредера.

11-12 липня 2000 р. у Лейпцигу відбувся третій раунд консультацій, у рамках яких пройшли переговори Федерального канцлера та Президента України, спільне пленарне засідання делегацій, а також засідання профільних секцій, у роботі яких взяли участь віце-прем'єр-міністри шести німецьких міністерств і відомств та керівники дев'яти українських. Проведення третіх консультацій на вищому рівні остаточно закріпило цю форму двосторонніх відносин як постійну та ефективно діючу. Вона надає мож-